

Bryssel, 11. kesäkuuta 2026
(OR. en)

10058/26

CADREFIN 259
FIN 807
RESPR 27
POLGEN 143

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia: Monivuotinen rahoituskehys 2028–2034
– Neuvottelupaketti

I JOHDANTO

1. Komissio esitti 16. heinäkuuta 2025 vuosien 2028–2034 monivuotista rahoituskehystä koskevan ehdotuspaketin, joka koostuu ehdotuksista neuvoston asetukseksi vuosia 2028–2034 koskevan monivuotisen rahoituskehysten vahvistamisesta, toimielinten sopimukseksi talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä neuvoston päätökseksi EU:n omien varojen järjestelmästä, minkä lisäksi siihen liittyy useita alakohtaisia lainsäädäntöehdotuksia. Komissio esitti 3. syyskuuta 2025 lisää alakohtaisia lainsäädäntöehdotuksia.
2. Puheenjohtajavaltio Tanska esitti 9. joulukuuta 2025 neuvottelupakettiehdotuksen¹, joka sisälsi ne horisontaaliset, rahoitukseen liittyvät ja muut poliittisesti sensitiiviset kysymykset, joita on käsiteltävä monivuotista rahoituskehystä koskevissa horisontaalisissa neuvotteluissa.

---

¹ ST 16344/25.

II ASIAN KÄSITTELY NEUVOSTOSSA

3. Puheenjohtajavaltio Kypros jatkoi Tanskan puheenjohtajakaudella saavutetun edistymisen pohjalta paketin tekstien tarkastelua monivuotisen rahoituskehysten ad hoc -työryhmässä, sen alaryhmissä ja muissa asiaankuuluvissa neuvoston valmisteluelimissä.
4. Monivuotisen rahoituskehysten ad hoc -työryhmä piti 7. tammikuuta ja 2. kesäkuuta 2026 välisenä aikana 15 kokousta, joissa käsiteltiin monivuotista rahoituskehystä koskevan paketin eri ehdotusten horisontaalisia ja rahoituksellisia vaikutuksia, myös tulopuolen osalta.
5. Monivuotisen rahoituskehysten ad hoc -työryhmän kokouksessa 14. huhtikuuta 2026 jäsenvaltiot tarkastelivat puheenjohtajavaltion ilmoitusta² neuvottelupakettiehdotukseen tehtävistä kohdennetuista mukautuksista luvut sisältävän neuvottelupaketin valmistelemiseksi.
6. Myös pysyvien edustajien komitea keskusteli Kyproksen puheenjohtajakaudella monivuotisesta rahoituskehyksestä viidesti, muun muassa valmistellessaan yleisten asioiden neuvoston istuntoja.
7. Yleisten asioiden neuvosto kävi monivuotisesta rahoituskehyksestä periaatekeskustelut maaliskuu- ja toukokuussa ja käsitteli niissä monivuotisen rahoituskehysten keskeisten rahoitusvälineiden hallintojärjestelyjä ja monivuotisen rahoituskehysten vaikutuksia sisämarkkinoihin.

---

² ST 8006/26.

III NEUVOTTELUPAKETTI

8. Neuvottelupaketti esitetään siinä tarkoituksessa, että pystyttäisiin määrittelemään ja vahvistamaan ne kysymykset, joita on käsiteltävä monivuotista rahoituskehystä koskevien neuvottelujen aikana, ja mahdollisuuksien mukaan helpottamaan keskusteluja vaihtoehdoista ja ratkaisuista yksittäisiin kysymyksiin. Neuvottelupaketin esittämisellä ei tässä vaiheessa pyritä ratkaiseviin keskusteluihin tai kompromisseihin.
9. Neuvottelupaketin laatimisesta ja täydentämisestä vastaa puheenjohtajavaltio. Sen vuoksi asiakirja ei sido valtuuskuntia. Puheenjohtajavaltio lähtee edelleen siitä, ettei mitään ole sovittu ennen kuin kaikesta on sovittu.
10. Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä luvut sisältävä tarkistettu neuvottelupaketti.

I HORIZONTAALISET KYSYMYKSET

1. Uusi monivuotinen rahoituskehys kattaa seitsemän vuotta eli vuodet 2028–2034.
Talousarvion avulla EU voi vastata nykyisiin ja tuleviin haasteisiin ja toteuttaa poliittiset prioriteettinsa. Talousarvio kattaa uusia ja vakiintuneita politiikkoja, joilla varmistetaan EU:n turvallisuus ja vauraus pitkällä aikavälillä. Euroopan on otettava vastuu omasta turvallisuudestaan muun muassa vahvistamalla puolustuskykyään ja suojelemalla rajojaan ja arvojaan, hallitsemalla muuttoliikettä ja myös tehostamalla kilpailukykyä ja puhtaan siirtymän toimia. Perussopimusten velvoitteista johtuvat vakiintuneet politiikat, mukaan lukien taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus ja yhteinen maatalouspolitiikka, ovat samaan aikaan yhä ratkaisevan tärkeitä.
2. Vuosien 2028–2034 rahoituskehysten rakenne on seuraava:
  - i) Otsake 1 – Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus, maatalous ja maaseutu, kalatalous ja merielinkeinot, vauraus ja turvallisuus
  - ii) Otsake 2 – Kilpailukyky, vauraus ja turvallisuus
  - iii) Otsake 3 – Globaali Eurooppa
  - iv) Otsake 4 – Hallinto.

Talousarvion rakennetta on yksinkertaistettava ja tehostettava, jotta geopoliittiseen ja taloudelliseen epävarmuuteen on mahdollista reagoida. Otsakkeen 4 menot on ryhmitelty unionin poliittisia prioriteetteja noudatellen. Varojen tehokasta kohdentamista ajatellen on otettu huomioon tarvittava joustavuus. Lisäksi ohjelmien määrää vähentämällä pyritään johdonmukaisuuteen ja synergioihin. Yleisessä kehityksessä otetaan huomioon yksinkertaistaminen, ja sillä on tarkoitus vähentää edunsaajien, hallintoviranomaisten ja tarkastusviranomaisten kohtaamaa byrokratiaa.

3. Monivuotinen rahoituskehys tarjoaa mahdollisuuden tukea kaikkia EU:n ulkoraja-alueita, myös Venäjän, Valko-Venäjän tai Ukrainan raja-alueita, jotta voidaan parantaa Euroopan kehittyvää puolustusvalmiutta ja kriittisiä suorituskykyjä, varautumista, häiriönsietokykyä ja turvallisuutta sekä vastata Euroopan talouksien, sosiaalisen ja alueellisen kehityksen ja yhteenliitettävyyden haasteisiin.
4. EU27:n menojen kokonaismäärä kaudella 2028–2034 on enintään [1 730 228] miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoina ja [1 733 456] miljoonaa euroa maksumäärärahoina. Maksusitoumusmäärärahojen vuotuisten enimmäismäärien jakautuminen otsakkeittain esitetään jäljempänä. Kyseiset luvut esitetään myös liitteessä I olevassa taulukossa, josta ilmenevät myös maksumäärärahojen vuotuiset enimmäismäärät. Kaikissa luvuissa on käytetty vuoden 2025 kiinteitä hintoja.
5. Vuotuiset tekniset inflaatiomukautukset tehdään automaattisesti käyttäen [2 prosentin deflaattoria, jota mukautetaan teknisesti vuoden $n + 1$ osalta inflaatioennusteen perusteella, jos ennuste on alle 1 prosenttia tai yli 3 prosenttia] TAI [kiinteää 2 prosentin deflaattoria].
6. Rahoituskehystä tarkistetaan, jos perussopimuksia tarkistetaan, Kypros yhdistyy jälleen tai unioniin liittyy uusia jäsenvaltioita.
7. Komissio esittää ehdotuksen uudeksi monivuotiseksi rahoituskehykseksi ennen 1. heinäkuuta 2032.

Yksinkertaistaminen

8. Rahoituskehyksessä noudatetaan yksinkertaistettua ja virtaviivaistettua rakennetta, jonka tavoitteena on vähentää jäykkyyttä ja rajoittaa viranomaisten ja edunsaajien hallinnollista taakkaa. Lisäksi rahoituskehyksellä on tarkoitus vähentää ohjelmien tavoitteiden päällekkäisyyttä ja yksinkertaistaa hakijoiden ja edunsaajien mahdollisuuksia saada rahoitusta ja talousarviotietoja. Lisäksi ohjelmien määrää vähentämällä pyritään johdonmukaisuuteen ja synergioihin.

9. Maksamatta olevat määrät (RAL, reste à liquider) ovat monivuotisen ohjelmasuunnittelun ja jaksotettujen määrärahojen väistämätön sivutuote. Maksamatta olevien määrien odotetaan olevan [X] miljardia euroa vuosien 2021–2027 rahoituskehityksen loppuun mennessä, mikä johtaa nykyisestä rahoituskehityksestä tehtäviin maksuihin, jotka muodostavat huomattavan määrän tulevan rahoituskehityksen ensimmäisten vuosien kokonaismaksuista. Useita toimenpiteitä – kuten toteutuksen yksinkertaistaminen, asianmukaisten ennakkomaksujen määrien sekä maksuja ja vapauttamista koskevien sääntöjen vahvistaminen ja rahoituskehystä 2028–2034 koskevan alakohtaisen lainsäädännön hyväksyminen ajoissa – toteutetaan sen takia, että maksujen taso ja profiili olisivat ennakoitavissa, niiden kehitys olisi hallittua ja EU:n talousarvion avulla voitaisiin reagoida paremmin muuttuviin olosuhteisiin.
10. Jos hyväksytään yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa sääntöjä tai suunnitelmia [30. marraskuuta 2028] jälkeen, vuonna 2028 käyttämättä jääneitä määrärahoja[, lukuun ottamatta ennakkomaksuja koskevia sitoumuksia,] vastaavat määrät siirretään tasasuhteisesti vuosille 2029–2032 ja monivuotisen rahoituskehityksen enimmäismääriin tehdään vastaava mukautus.
11. Talousarvion yhtenäisyyden periaatteen mukaan kaikki EU:n menot sisällytetään pääsääntöisesti rahoituskehitykseen. Joidenkin välineiden erityisluonne huomioon ottaen ne jätetään rahoituskehityksen maksusitoumusmäärärahojen ja maksumäärärahojen enimmäismäärien ulkopuolelle tai ne ovat talousarvion ulkopuolisia kohtia.

Joustavuus

12. Unionilla on oltava valmiudet reagoida poikkeuksellisiin olosuhteisiin ja muuttuviin sisäisiin tai ulkoisiin prioriteetteihin. Samaan aikaan on otettava huomioon toisaalta joustavuuden tarve ja toisaalta pitkän aikavälin investointien ennustettavuus sekä talousarvion kurinalaisuuden ja EU:n menojen läpinäkyvyyden periaatteet, rahoituskehityksen enimmäismäärien sitovuutta samalla noudattaen.
13. Koska rahoituskehityksellä voidaan vastata muuttuviin tarpeisiin ja priorisoida varoja uudelleen, se helpottaa mahdollista uudelleenkohdentamista ohjelmien sisällä ja niiden välillä. Mahdollinen poikkeaminen monivuotisten ohjelmien ohjeellisista määrärahoista saa olla enintään [20] prosenttia ohjelman koko keston ajaksi suunnitellusta määrästä. Tämä ei koske jäsenvaltioittain ennalta kohdennettuja määrärahoja.

14. Kuhunkin otsakkeeseen sisällytetään asianmukainen liikkumavara. Tietyissä ohjelmissa vahvistetaan kohdentamattomia määriä ja joustovaroja. Nopeasti muuttuvassa ympäristössä resurssien, joilla reagoidaan luonnonkatastrofien kaltaisiin kriiseihin, olisi myös oltava osa tiettyjen ohjelmien sisäänrakennettua joustavuutta vaarantamatta kuitenkaan ohjelmien ensisijaisten tavoitteiden saavuttamista.
15. Yksi ainoa liikkumavaraväline koostuu seuraavista:
- i) Vuodesta 2029 alkaen rahoituskehyksessä vuoden $n - 1$ maksusitoumusmäärärahojen enimmäismääriin nähden jäävät liikkumavarat, jotka otetaan budjettimenettelyssä käyttöön rahoituskehyksessä vahvistettujen maksusitoumusmäärärahojen lisäksi (sitoumusten kokonaisliikkumavara).
  - ii) Komissio voi mukauttaa osana teknistä mukautusta vuodesta 202[9] alkaen vuosien [2029–2034] maksumäärärahojen enimmäismäärää ylöspäin määrällä, joka vastaa suoritettujen maksujen ja rahoituskehysten maksumäärärahojen vuoden $n - 1$ enimmäismäärän välistä eroa (maksumäärärahojen kokonaisliikkumavara). Mahdolliset mukautukset ylöspäin on kompensoitava kokonaisuudessaan maksumäärärahojen vuoden $n - 1$ enimmäismäärään tehtävällä vastaavalla vähennyksellä. Vuosittaiset mukautukset vuosina [202X–2034] eivät saa ylittää [X] miljoonaa euroa verrattuna maksumäärärahojen alkuperäiseen enimmäismäärään.
  - iii) Viimeisenä keinona ennalta arvaamattomiin olosuhteisiin reagoimiseksi voidaan ottaa käyttöön määriä, jotka ylittävät rahoituskehysten maksu- tai maksusitoumusmäärärahojen enimmäismäärät, edellyttäen, että ne katetaan kokonaan rahoituskehysten yhden tai useamman otsakkeen liikkumavaroista kuluvana varainhoitovuonna tai tulevina varainhoitovuosina taikka maksumäärärahojen enimmäismäärien liikkumavaroista (ennakoimattomiin menoihin varattu liikkumavara). Kompensoituja määriä ei saa näin ollen ottaa uudelleen käyttöön rahoituskehysten puitteissa.

16. Joustovälineen avulla rahoitetaan selkeästi määriteltyjä ennakoimattomia menoja, joita ei ole pystytty rahoittamaan yhden tai useamman otsakkeen käytettävissä olevien enimmäismäärien puitteissa. Määrärahat ylittävät rahoituskehyksen maksu- tai maksusitoumusmäärärahojen enimmäismäärät. Joustovälineen kiinteä vuotuinen määrä on [2 000] miljoonaa euroa. Joustovälineestä käytettävissä olevaa kiinteää vuotuista määrää korotetaan kunakin vuonna vuodesta 2029 alkaen seuraavilla:

i) [määrä, joka vastaa vuoden $n - 2$ talousarvioon otettuja sakkoja,]

ii) [määrä, joka vastaa vuonna $n - 2$ vapautettuja määrärahoja,]

Joustovälineen vuotuisen määrän käyttämätöntä osaa voidaan käyttää vuoteen $n + 2$ saakka. Kaikki sellaiset osuudet vuoden n vuotuisesta määrästä, joita ei käytetä vuoteen $n + 2$ mennessä, peruuntuvat.

Hallinnointi

17. Tarvittavaa yleistä joustavuutta olisi tuettava vankalla hallinnolla sekä jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien toimielinten, erityisesti neuvoston, asianmukaisella osallistumisella toimien ja prioriteettien suunnitteluun ja mukauttamiseen sekä talousarvion toteuttamiseen. Näin varmistetaan, että EU:n talousarvio noudattelee läheisesti unionin prioriteetteja kaikkien meno-ohjelmien osalta.

18. [Vuotuisen talousarviomenettelyn laadun ja tehokkuuden parantamiseksi perustetaan uusi poliittinen ohjausmekanismi. Komissio esittää vuosittain joulukuun puoliväliin mennessä alakohtaisiin prosesseihin ja raporteihin perustuvan yhdenmisen strategiaraportin, jossa hahmotellaan asiaankuuluvien unionin politiikkojen mahdolliset rahoituksen prioriteetit vuotuisen talousarviomenettelyn tueksi. Tämän budjettivallan käyttäjälle ennen vuotuista talousarviomenettelyä toimitettavan raportin tarkoituksena on ohjata jäsenvaltioiden keskustelua. Komissio ottaa huomioon kyseisen keskustelun tulokset ja Euroopan parlamentin ja neuvoston määrittämät prioriteetit, kun se esittää talousarvioesityksensä. Vuotuista talousarviota koskevat neuvoston yleiset strategiset prioriteetit otetaan huomioon komission talousarvion suuntaviivoissa. Nämä suuntaviivat toimitetaan Eurooppa-neuvostolle.]

19. Jäsenvaltiot osallistuvat tiiviisti ja oikea-aikaisesti prioriteettien asettamiseen ja työohjelmista päättämiseen meno-ohjelmien puitteissa asianmukaisilla foorumeilla, mukaan lukien tarvittaessa asianmukaisten komiteamenettelyjen kautta. Ne osallistuvat edelleen tarkastelumenettelyyn välttämällä kuitenkin tarpeetonta hallinnollista rasitetta. Neuvosto osallistuu tarpeen mukaan strategiaan keskusteluihin. Kukin toimielin toimii sille perussopimuksilla annettujen toimivaltuuksien rajoissa. Delegoidut säädökset rajoitetaan koskemaan muita kuin kyseisten säädösten keskeisiä osia.
20. Rahoituskehysten alakohtaisten ohjelmien kesto olisi pääsääntöisesti sovitettava vuosien 2028–2034 rahoituskehysten keston.

Vaikutukset ja tuloksellisuus

21. EU:n talousarvion roolia EU:n laajuisten politiikkatavoitteiden tehokkaan täytäntöönpanon tukemisessa olisi lujitettava entisestään. Tulevien poliittisten päätösten tueksi perustetaan horisontaalinen EU:n talousarvion menojen seuranta ja tuloksellisuutta koskeva kehys, jossa otetaan huomioon EU:n varainkäytöllä saavutetut tulokset ja uudistusten edistyminen ja jolla mitataan EU:n talousarvion vaikutusta. Horisontaalisen tuloksellisuuskehysten on myös tarkoitus osaltaan vähentää viranomaisille ja edunsaajille EU:n talousarvion toteuttamisesta aiheutuvaa hallinnollista rasitetta.
22. Talousarviolla olisi oltava huomattava vipuvaikutus EU:n varainkäytön vaikutuksen tehostamiseksi. Tähän kuuluu riittävä yhteisrahoitus kaikissa ohjelmissa. Lisäksi rahoitusvälineitä ja talousarviotakuita olisi yleisen konsolidointipyrkimyksen mukaisesti virtaviivaistettava edelleen erityisesti Euroopan kilpailukykyrahaston ja Globaali Eurooppa -välineen rahoitusvälineistön avulla, jotta talousarvion avulla saadaan liikkeelle yksityisiä investointeja. Vaikka tämän tyyppinen rahoitus tarjoaakin mahdollisuuksia, rahoitusvälineistä johtuvia rahoitusvastuita, talousarviotakuita ja rahoitusapua on seurattava tiiviisti.

23. Unionin ohjelmien ja välineiden olisi oikeudenmukaisella, sosiaalisesti tasapainoisella, tasapuolisella ja kustannustehokkaalla tavalla edistettävä Pariisin sopimuksen pitkän aikavälin sitoumusten täyttämistä sekä ympäristön ja biologisen monimuotoisuuden suojelua. Osana pyrkimyksiä saavuttaa näiden prioriteettien osalta tuloksia vähintään 35 prosentilla unionin talousarviomenoista, lukuun ottamatta puolustukseen ja turvallisuuteen liittyviä menoja, olisi tuettava ilmasto- ja ympäristötavoitteita tehokkaita, oikeasuhteisia ja avoimia menetelmiä hyödyntäen. Näin olisi varmistettava, että EU:n menot ovat johdonmukaisia seuraavien kanssa: Pariisin sopimuksen tavoitteet, ”ei merkittävää haittaa” -periaate, unionin ilmastotavoite eli päästöjen vähentäminen vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä ja tavoite saavuttaa ilmastoneutraalius viimeistään vuoteen 2050 mennessä. Viranomaisten ja tuensaajien hallinnollista taakkaa olisi samalla rajoitettava.
24. EU:n talousarvion moitteettoman toteuttamisen ja unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi rahoituskehykseen on sisällytettävä vahvat takeet, joilla varmistetaan oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen ja perusoikeuskirjan tehokas soveltaminen samalla objektiivisuuden, syrjimättömyyden ja jäsenvaltioiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteita täysimääräisesti kunnioittaen, ja sitä on sovellettava oikeudenmukaisesti, puolueettomasti ja tosiseikkojen pohjalta siten, että varmistetaan asianmukainen menettely.

Vankalla ja tehokkaalla tarkastus- ja valvontajärjestelmällä varmistetaan maksujen laillisuus ja luotettavuus, vältetään vastuualueiden päällekkäisyys ja otetaan huomioon suhteellisuusperiaate.

II OTSAKE 1 – TALOUDELLINEN, SOSIAALINEN JA ALUEELLINEN YHTEENKUULUVUUS, MAATALOUS JA MAASEUTU, KALATALOUS JA MERIELINKEINOT, VAURAUUS JA TURVALLISUUS

25. Tämän otsakkeen tavoitteena on tuottaa EU:n lisäarvoa edistämällä yhteenkuuluvuutta, ylöspäin tapahtuvaa lähentymistä, talouskasvua, kilpailukykyä, häiriönsietokykyä ja turvallisuutta tukemalla investointeja ja uudistuksia osallistavan, kestävä, vauraan, autonomisen ja turvallisen Euroopan luomiseksi. Tämän otsakkeen menoilla pyritään kaventamaan taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja, edistämään maaseutualueiden houkuttelevuutta ja kehitystä, tukemaan häiriönsietokykyisiä, kilpailukykyisiä ja kestäviä EU:n maatalous- ja kalastusaloja sekä vauhdittamaan sinistä taloutta, investoimaan ihmisiin, vahvistamaan unionin puolustuskykyä, lujittamaan turvallisuutta ja muuttoliikkeen hallintaa sekä suojelemaan unionin ulkorajoja, samalla kun varmistetaan sisämarkkinoiden moitteeton toiminta kaikkialla unionissa. Tämä otsake kattaa myös NextGenerationEU-lainojen takaisinmaksun.
26. Maatalous ja kalastus ovat unionin strategisia aloja, joilla varmistetaan turvalliset ja laadukkaat elintarvikkeet EU:ssa ja joilla on keskeinen rooli maailmanlaajuisessa elintarviketurvassa. EU:n talousarviosta rahoitettavan yhteisen maatalouspolitiikan keskeisiä prioriteetteja ovat edelleen viljelijöiden tulojen vakauttaminen, tulevan viljelijäsukupolven houkuttelevuus, elintarviketurvan takaaminen unionissa ja tuen antaminen siirtymiselle kohti taloudellisesti, ympäristön kannalta ja sosiaalisesti häiriönsietokykyistä, kestävä ja markkinasuuntautunutta maatalousalaa, jolla on tasapuoliset toimintaedellytykset. Samassa hengessä EU:n talousarviosta rahoitetaan edelleen häiriönsietokykyistä yhteistä kalastuspolitiikkaa.
27. Koheesio- ja talouspolitiikan kulmakivenä on edelleen unionin yleisen sopusointuisen kehityksen edistäminen ja erojen kaventaminen tukemalla unionin taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden vahvistamista. EU:n talousarviosta myönnetään edelleen rahoitusta investointeihin ja rakenteellisiin mukautuksiin kaikissa alueluokissa niiden erityishaasteiden mukaisesti kiinnittäen erityistä huomiota vähemmän kehittyneisiin alueisiin.

28. Ulkorajojen tehokkaaseen valvontaan liittyvä EU-tason koordinoitu toiminta on välttämätöntä, jotta voidaan hallita tehokkaammin muuttoliikettä ja huolehtia korkeatasoisesta sisäisestä turvallisuudesta unionissa ja turvata samalla henkilöiden ja tavaroiden vapaa liikkuvuus unionissa. EU:n talousarviosta tuetaan edelleen sisäisen turvallisuuden vahvistamista, mukaan lukien muuttuvista geopoliittisista haasteista johtuvat turvallisuuskriisit, sekä yhteisen muuttoliike- ja turvapaikkapolitiikan, Euroopan yhdenmetyt rajaturvallisuuden ja eurooppalaisen viisumipolitiikan toteuttamista, lujittamista ja kehittämistä. Muuttoliikkeen ulkoisen ulottuvuuden huomioon ottamiseksi varmistetaan synergiat ulkopolitiikan kanssa.

29. Tämän otsakkeen maksusitoumusmäärärahojen enimmäismäärät ovat:

OTSAKE 1 – TALOUDELLINEN, SOSIAALINEN JA ALUEELLINEN YHTEENKUULUVUUS, MAATALOUS JA MAASEUTU, KALATALOUS JA MERIELINKEINOT, VAURAUUS JA TURVALLISUUS (miljoonaa euroa, vuoden 2025 hintoina)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahasto

30. Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahasto perustetaan edistämään seuraavia politiikkatavoitteita:
- tukea koheesiopolitiikan täytäntöönpanoa vähentämällä alueellista epätasapainoa unionissa ja heikommassa asemassa olevien alueiden jälkeenjääneisyyttä ja edistää Euroopan alueellista yhteistyötä muun muassa tukemalla ympäristöalan hankkeita sekä Euroopan laajuisia verkkohankkeita,
  - tukea koheesiopolitiikan täytäntöönpanoa lisäämällä laadukkaita työpaikkoja, koulutusta ja osaamista sekä sosiaalista osallisuutta ja edistää sosiaalisesti oikeudenmukaista siirtymistä ilmastoneutraaliuteen,
  - tukea unionin yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanoa,
  - tukea unionin yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanoa,
  - suojella ja vahvistaa perusoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta sekä vaalia unionin arvoja,
  - tukea turvapaikka-asioihin, muuttoliikkeeseen, kotouttamiseen sekä rajaturvallisuuteen, viisumipolitiikkaan ja sisäiseen turvallisuuteen liittyvien politiikkojen täytäntöönpanoa.
31. Rahasto toteutetaan pääasiassa kansallisesti ennalta kohdennettujen määrärahojen kautta, ja sitä hallinnoidaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.

32. Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahaston kokonaismäärärahat ovat [770 366] miljoonaa euroa, ja ne kohdennetaan seuraavasti:
- i) [705 250] miljoonaa euroa kansallisiin ja alueellisiin kumppanuussuunnitelmiin, mistä
    - a) vähintään [195 024] miljoonaa euroa vähemmän kehittyneille alueille,
    - b) vähintään [261 013] miljoonaa euroa yhteisen maatalouspolitiikan tulotukeen,
    - c) vähintään [3 549] miljoonaa euroa yhteisen kalastuspolitiikan tukitoimiin,
    - d) vähintään [30 608] miljoonaa euroa muuttoliikkeen, rajaturvallisuuden ja viisumien hallinnointia sekä sisäistä turvallisuutta koskeviin toimenpiteisiin,
  - ii) [9 045] miljoonaa euroa Interreg-suunnitelmaan,
  - iii) [56 071] miljoonaa euroa EU-välineeseen.
- Kokonaismäärärahoista [0,5] prosenttia kohdennetaan komission aloitteesta annettavaan tekniseen apuun.
33. Vähintään 14 prosenttia rahaston kokonaismäärästä, mukaan lukien kansalliset ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat, lukuun ottamatta yhteisen maatalouspolitiikan ja yhteisen kalastuspolitiikan tukitoimien ja sosiaalisesta ilmastorahastosta myönnettävän rahoituksen vähimmäismääriä, osoitetaan unionin sosiaalisten tavoitteiden saavuttamiseen.
34. Vähintään [10] prosenttia kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmien mukaisesta kokonaismäärästä, lukuun ottamatta yhteisen maatalouspolitiikan ja yhteisen kalastuspolitiikan tukitoimien ja sosiaalisesta ilmastorahastosta myönnettävän rahoituksen vähimmäismääriä, osoitetaan maaseutualueille.
35. Lisäksi kansallisista ja alueellisista kumppanuussuunnitelmista on tarkoitus ohjata 43 prosenttia kokonaismäärästä unionin ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamiseen, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla edistetään puolustusta ja turvallisuutta.

Kansalliset ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat

36. Jäsenvaltiot laativat kansalliset ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat, joilla tuetaan yleisiä tavoitteita ja, ottaen huomioon asianomaisen jäsenvaltion ja sen alueiden erityishaasteet ja -tarpeet, edistävät kuutta erityistavoitetta ja rahaston kunkin alakohdan asiaankuuluvia erityistavoitteita. Suunnitelmissa esitetään uudistukset, investoinnit ja muut toimet, joilla käsitellään tehokkaasti kaikkia tai merkittävää osaa asianmukaisista eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annetuista maakohtaisista suosituksista, oikeusvaltiokertomusta, YMP:n kansallista suositusta, digitaalista vuosikymmentä koskevia suosituksia, kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia sekä sisäasioiden alan asiaankuuluvia asiakirjoja ja strategioita. Suunnitelman arvioinnissa otetaan huomioon myös asianomaiselle jäsenvaltiolle osoitetut määrärahat ja sen maakohtaisten haasteiden laajuus ja kattavuus, suhteellisuusperiaate ja yhdenvertaisen kohtelun periaate sekä se, onko asiaankuuluvia maakohtaisia suosituksia käsitelty muissa EU:n tasolla hyväksytyissä kansallisissa suunnitelmissa tai asiakirjoissa.
37. Kansalliset ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat laaditaan ja pannaan täytäntöön kumppanuuden ja monitasoisen hallintotavan, mukaan lukien alue- ja paikallisviranomaiset, periaatteiden mukaisesti ja jäsenvaltioiden institutionaalisen, oikeudellisen ja rahoituskehityksen mukaisesti. Tätä varten suunnitelman suunnittelussa on otettava huomioon yhteistyö alueellisten ja muiden viranomaisten kanssa.

38. Kansalliset ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat jaetaan lukuihin. Jäsenvaltiot voivat sisällyttää niihin kansallisia, alakohtaisia sekä alueellisia lukuja, joilla varmistetaan useiden sidosryhmien osallistuminen. Jäsenvaltio voi sisällyttää suunnitelmaansa useita alueellisia lukuja. Kansallisiin ja alueellisiin kumppanuussuunnitelmiin voi sisältyä yhteistä maatalouspolitiikkaa koskeva luku, jossa keskitytään YMP:n erityispiirteisiin.
39. Jäsenvaltiot varmistavat ohjelmasuunnittelussaan asianmukaiset investoinnit koheesipolitiikan toimiin kaikissa alueluokissa ottaen huomioon nykyiset investointitasot. Jos siirtymäalueille ja kehittyneemmille alueille osoitetut määrärahat ovat alle [25] prosenttia nykyisestä investointitasosta, jäsenvaltioiden on esitettävä puolueettomiin kriteereihin perustuvat perustelut.
40. Komissio arvioi suunnitelmat neljän kuukauden kuluessa niiden toimittamisesta, ja neuvosto hyväksyy ne. Komissio arvioi suunnitelmiin tehdyt muutokset kolmen kuukauden kuluessa muutetun suunnitelman toimittamisesta, ja neuvosto hyväksyy ne. Komissio voi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ehdottaa jäsenvaltiolle nykyisten toimien muuttamista tai uusien toimien käyttöönottoa.
41. Jäsenvaltiot voivat perustaa aluetason hallintoviranomaisia varmistaakseen alueviranomaisten suoran osallistumisen suunnitelmien hallinnointiin ja täytäntöönpanoon. Alueelliset hallintoviranomaiset voivat olla suoraan yhteydessä komissioon. Jos jäsenvaltio nimeää useamman kuin yhden hallintoviranomaisen, se antaa yhdelle niistä koordinaattorin tehtävän suunnitelman johdonmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi. Jatkuvuuden ja kustannustehokkuuden varmistamiseksi jäsenvaltioiden olisi mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä olemassa olevia hallintorakenteita ja instituutioita.

42. Maksujen suorittaminen perustuu asiaankuuluvien välitavoitteiden ja tavoitteiden tai tuotosten saavuttamiseen. Tarkastukset tehdään noudattaen yhtenäisen tarkastusmallin periaatetta.
43. Joustomäärä, joka vastaa [25] prosenttia jäsenvaltioille kansallisissa ja alueellisissa kumppanuussuunnitelmissa osoitetusta määrästä, asetetaan saataville ohjelmasuunnittelua varten seuraavasti:
- i) 5 prosenttia kiireellisiin erityistarpeisiin vastaamiseksi kriisitilanteessa ennen väliarviointia. Mahdolliset jäljellä olevat määrät otetaan ohjelmasuunnitteluun väliarvioinnissa muuttuviin tarpeisiin vastaamiseksi;
  - ii) [15] prosenttia väliarvioinnin jälkeen muuttuvien tarpeiden huomioon ottamiseksi;
  - iii) 5 prosenttia kiireellisiin erityistarpeisiin vastaamiseksi kriisitilanteessa väliarvioinnin jälkeen vuodesta 2031 alkaen. Jäljellä olevat määrät ovat käytettävissä suunnitelman mukaiseen ohjelmasuunnitteluun kesäkuun 2033 jälkeen.

Joustomäärässä ei oteta huomioon määrärahoja, jotka osoitetaan Interreg-ohjelmaan ja korvamerkittyihin maatalousalan tukitoimenpiteisiin.

44. Jäsenvaltiot voivat käyttää enintään [2/3] väliarvioinnin yhteydessä käytettävissä olevasta määrästä YMP:n tukitoimien tai maaseutualueita koskevien toimenpiteiden rahoittamiseen 1. tammikuuta 2028 alkaen.

45. Kriisitilanteessa jäsenvaltiot voivat pyytää kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmiansa muuttamista kriisiin vastaamiseksi. Muutospyynnössään jäsenvaltioiden olisi mahdollisuuksien mukaan yksilöitävä kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmiansa uudelleenkohdentamistarpeet, jotta voidaan lieventää kriisin vaikutuksia nykyisiin toimenpiteisiin.

EU:n solidaarisuustoimen kynnyksarvot ylittävien luonnonkatastrofien ja terveyskriisien tapauksessa jäsenvaltiot voivat myös pyytää tukea EU-välineen mukaisesta EU:n solidaarisuustoimesta, edellyttäen että rahoitusta on saatavilla. EU-välineestä saatavan määrän lisäksi kumppanuussuunnitelman kriisiä koskevasta joustomäärästä olisi saatava vähintään vastaava määrä, edellyttäen että rahoitusta on saatavilla.

EU:n solidaarisuustoimen kynnyksarvon alittavien luonnonkatastrofien ja terveyskriisien ja kaikkien muiden kriisien tapauksessa, mukaan lukien maanviljelijöille myönnettävät kriisituet ja sisäasioiden alan kriisit, jäsenvaltiot voivat kohdentaa joustomääränsä kriisin vaikutusten lieventämiseen. Maatalousmarkkinoiden vakauttamiseen myönnetään rahoitustukea EU-välineen Unity Safety Net -toimesta. Sisäasioiden alan kriiseissä jäsenvaltiot voivat saada rahoitustukea myös EU-välineen sisäasioiden alan toimesta.

Jäsenvaltiot toimittavat vain yhden suunnitelman muuttamista koskevan pyynnön, jossa esitetään yhteenveto kaikista lähteistä saatavan rahoituksen tarpeista, mukaan lukien uusia haasteita ja prioriteetteja varten varattu joustovara, edellyttäen että rahoitusta on saatavilla, ja komissio tekee yhden tähän muutospyyntöön liittyvän rahoituspäätöksen.

46. [Jos rahasto hyväksytään [1. tammikuuta 2028] jälkeen, olisi toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä viljelijöiden tulotuen varmistamiseksi vuonna 2028.]

Sosiaalinen ilmastorahasto

47. Sosiaalisen ilmastorahaston mukaiset ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmat [sisällytetään] TAI [voidaan sisällyttää] erillisinä lukuina kansallisiin ja alueellisiin kumppanuussuunnitelmiin vuodesta 2028 alkaen. [Jäsenvaltiot voivat tehdä siirtoja sosiaalisen ilmastorahaston vuosien 2026 ja 2027 määrärahoistaan kansalliseen ja alueelliseen kumppanuussuunnitelmaansa.]

Catalyst Europe -väline

48. Jäsenvaltioiden käytettävissä on [134 000] miljoonaa euroa lainatukea, joka toteutetaan osana niiden kansallisia ja alueellisia kumppanuussuunnitelmia. Lainatukihakemus yhdistetään lisäudistuksiin, investointeihin ja muihin toimiin. Lainatukihakemus on tehtävä viimeistään [31. tammikuuta 2028].
49. Lainatuki jaetaan yhdenvertaisen kohtelun, solidaarisuuden, suhteellisuuden ja avoimuuden periaatteiden mukaisesti. Lainatuen osuus kolmelle suurimmalle tuensaajalle on enintään [60] prosenttia tukeen käytettävissä olevasta kokonaismäärästä.]

EU-väline

50. Perustetaan EU-väline, jolla lisätään joustavuutta ja mahdollistetaan se, että EU:n talousarviolla voidaan vastata tehokkaammin ennakoimattomiin kriiseihin, sekä rahoitetaan toimia, joilla täydennetään ja vahvistetaan kansallisia ja alueellisia kumppanuussuunnitelmia. EU-väline, jota hallinnoidaan suoraan, välillisesti tai yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, koostuu seuraavista:
- i) [49 680] miljoonaa euroa unionin toimiin, mukaan lukien markkinahäiriöiden käsittelemiseen ja maatalousmarkkinoiden vakauttamiseen [sekä luonnonkatastrofeista viljelijöille ja kalastajille aiheutuvien vaikutusten käsittelemiseen] tarkoitettu Unity Safety Net -turvaverkko; muuttoliikkeeseen, rajaturvallisuuteen ja sisäiseen turvallisuuteen liittyvät toimet; ympäristö-, luonto- ja ilmastotoimet, solidaarisuustoimet luonnonkatastrofien yhteydessä ja muut unionin toimet. Solidaarisuustoimiin osoitetaan vähintään [14 928] miljoonaa euroa, Unity Safety Net -turvaverkkoon [5 598] miljoonaa euroa ja sisäasioiden alaan [18 762] miljoonaa euroa.
  - ii) [6 391] miljoonaa euroa [uusia haasteita ja prioriteetteja] tai [kriisejä] varten varattuun joustovaraan.

51. Unity Safety Net -verkkoon, luonnonkatastrofien yhteydessä toteutettaviin solidaarisuustoimiin ja joustovaraan liittyvä käyttämätön rahoitus siirretään seuraavalle vuodelle, ja sitä voidaan käyttää vuoteen 2034 saakka.

Talousarviositoumukset

52. Kunkin kansallisen ja alueellisen kumppanuussuunnitelman talousarviositoumukset (käypinä hintoina) tehdään vuotuisina erinä seuraavasti:
- i) [15,8] prosenttia vuonna 2028
  - ii) [15,5] prosenttia vuonna 2029
  - iii) [15,1] prosenttia vuonna 2030
  - iv) [14,8] prosenttia vuonna 2031
  - v) [14,4] prosenttia vuonna 2032
  - vi) [12,8] prosenttia vuonna 2033
  - vii) [11,7] prosenttia vuonna 2034

Alueluokat

53. Kansallisissa ja alueellisissa kumppanuussuunnitelmissa NUTS 2 -tason alueet luokitellaan kunkin alueen ostovoimastandardin (OVS) perusteella. Se lasketaan seuraavasti käyttäen kautta 2021–2023 koskevia unionin tietoja:
- i) 'vähemmän kehittynyt alue', jonka BKT asukasta kohden on alle 75 prosenttia EU27:n asukasta kohden lasketun BKT:n keskiarvosta;
  - ii) 'siirtymäalueet', joiden BKT asukasta kohden on 75–100 prosenttia EU27:n asukasta kohden lasketun BKT:n keskiarvosta;
  - iii) 'kehittyneemmät alueet', joiden BKT asukasta kohden on yli 100 prosenttia EU27:n asukasta kohden lasketun BKT:n keskiarvosta.

Yhteisen maatalouspolitiikan mukainen tuki

54. Unionin talousarviosta myönnetään edelleen tulotukea viljelijöille sekä kestäväälle maataloudelle ja elintarviketuotannolle osana yhteistä maatalouspolitiikkaa, jotta voidaan saavuttaa perussopimusten mukaiset tavoitteet myös varmistamalla maatalousyhteisölle kohtuullinen elintaso.
55. Jotta voidaan säilyttää yhteisen maatalouspolitiikan vahva asema Euroopan maatalousalalla, YMP-asetuksessa vahvistetaan tiettyjä yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevia erityissäännöksiä. YMP-asetuksella varmistetaan vahva ja yhdenmety yhteinen maatalouspolitiikka kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmien puitteissa.
56. Yhteisen maatalouspolitiikan tukitoimiin tarkoitettun pinta-alaan perustuvan tulotuen suunniteltu keskimääräinen hehtaarikohtainen tuki on käypinä hintoina vähintään [130] euroa ja enintään [240] euroa jäsenvaltiota kohden.
57. [Aleneva asteikko vuosittaiseen pinta-alaan perustuvalla kokonaistulotuelle otetaan käyttöön seuraavasti:
- i) Jos pinta-alaan perustuva tulo on [20 000]–[50 000] euroa, vuotuista määrää vähennetään [25] prosenttia.
  - ii) Jos pinta-alaan perustuva tulo on [50 000]–[75 000] euroa, vuotuista määrää vähennetään [50] prosenttia.
  - iii) Jos pinta-alaan perustuva tulo on [75 000] euroa, vuotuista määrää vähennetään [75] prosenttia].

58. Suurten tuensaajien vuotuisen pinta-alaan perustuvan kokonaistulotuen [vapaaehtoinen] rajaaminen otetaan käyttöön [100 000] eurosta alkaen.
59. Tulotuen asteittaisesta alentamisesta ja tukikatosta johtuva määrä pysyy osana yhteisen maatalouspolitiikan tulotukeen käytettävissä olevaa määrää.

Horisontaaliset edellytykset

60. Käyttöön otetaan horisontaaliset edellytykset, jotta voidaan varmistaa oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuskirjan noudattaminen täysin objektiivisuuden, syrjimättömyyden ja jäsenvaltioiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden mukaisesti. Jäsenvaltiot ottavat käyttöön ja ylläpitävät tehokkaita mekanismeja, joilla varmistetaan, että niiden suunnitelmista tuetut toimenpiteet ovat Euroopan unionin perusoikeuskirjan asiaankuuluvien määräysten mukaisia ja että oikeusvaltioperiaatetta noudatetaan koko rahaston täytäntöönpanon ajan. Neuvosto osallistuu tarvittaessa horisontaalisten edellytysten täytäntöönpanoon.

Menetelmä kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmien määrärahojen jakamiseksi

61. Jäsenvaltioille kansallisista ja alueellisista kumppanuussuunnitelmista myönnettävät määrärahat määritetään käyttäen yleistä jakoperustetta ja sisäasioihin sovellettavaa jakoperustetta, ja niihin lisätään sosiaalisen ilmaston rahaston määrärahat kyseiselle kaudelle. Jäsenvaltiot voivat alkuperäisen suunnitelmansa tai mahdollisen muutospynnön toimittamisen yhteydessä halutessaan pyytää, että enintään [5] prosenttia sisäasioihin sovellettavasta jakoperusteesta peräisin olevista määristä kohdennetaan uudelleen yleisen jakoperusteen mukaisiin toimenpiteisiin, lukuun ottamatta YMP:hen ja YKP:hen osoitettuja erillisiä määriä.

62. Yleinen jakoperuste määritetään kunkin jäsenvaltion osalta seuraavasti:

- i) Keskiarvo jäsenvaltion osuudesta EU:n kokonaisväestöstä (vuonna 2024) ja jäsenvaltion osuudesta köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevasta EU:n kokonaisväestöstä maaseutualueilla (vuonna 2024).
- ii) Keskiarvo kerrotaan kunkin jäsenvaltion käänteisen suhteellisen asukasta kohden lasketun BKTL:n neliöarvolla verrattuna EU:n keskiarvoon ostovoimastandardina mitattuna (2023), kun seuraavat mukautukset on otettu huomioon:
  - a) Alueellinen vaurausero lasketaan kaikkien niiden NUTS 3 -alueiden osalta, joiden BKT asukasta kohden ostovoimastandardina (2021–2023) mitattuna on alle 75 prosenttia EU:n keskiarvosta. Erotus, joka saadaan vähentämällä alueiden suhteellisesta asukasta kohden lasketusta BKT:stä 75 prosenttia EU:n keskiarvosta, lisätään alueen väestömäärään (vuonna 2022) ja jaetaan jäsenvaltion kokonaisväestömäärällä (vuonna 2022).
  - b) Maaseudun vaurausvaje lasketaan ottamalla huomioon suorien tukien välinen ero vuoden 2027 tasolla potentiaalisesti tukikelpoista hehtaaria (vuonna 2022) kohti ja 90 prosenttia EU:n keskiarvosta kussakin jäsenvaltiossa. Tämä kerrotaan jäsenvaltion potentiaalisesti tukikelpoisilla hehtaareilla (vuonna 2022) ja ilmaistaan suhteessa jäsenvaltion suoriin tukiin vuoden 2027 tasolla.

Edellä määritetty alkuperäinen jakoperuste normalisoidaan 100 prosenttiin. 100 prosenttiin normalisoitua ylärajaa ja turvaverkkoa sovelletaan iteratiivisesti, kunnes yhdenkään jäsenvaltion jako-osuus ei ole alle 80 prosenttia eikä yli 105 prosenttia sen yhteistyössä hallinnoitavien asiaankuuluvien ennalta kohdennettujen varojen vuosien 2021–2027 jako-osuudesta. Alkuperäisen jakoperusteen lisäksi koheesiorahastosta kauden 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyksen aikana tukea saavien jäsenvaltioiden käyttöön asetetaan 5 203 miljoonan euron lisämäärä, joka jaetaan sen mukaan, mikä on suhteellinen ero kunkin jäsenvaltion kauden 2021–2027 määrärahoista 94 prosentin ja edellä mainitusta jakoperusteesta peräisin olevan määrän välillä, ja jäsenvaltiokohtainen enimmäismäärä on 1 500 miljoonaa euroa. Tämä lisämäärä osoitetaan sellaisten toimenpiteiden rahoittamiseen, jotka eivät sisälly YMP:hen ja YKP:hen osoitettuihin erillisiin määriin.

63. Sisäasioihin sovellettava jakoperuste määritetään seuraavasti:
- i) 45 prosenttia rajaturvallisuuden siten, että 90 prosenttia vastaa jäsenvaltion osuutta EU:n merirajoista ja EU:n maaulkorajoista kokonaisuudessaan sellaisten Manner-Euroopan naapurimaiden kanssa, jotka eivät ole EU-maita, Schengen-maita tai EFTA-maita, ja 10 prosenttia jäsenvaltion osuutta lyhytaikaista oleskelua varten haettujen yhtenäisten viisumien kokonaismäärästä EU:ssa (vuonna 2024). Jäsenvaltioilla, joilla on välitön ulkoraja Venäjän tai Valko-Venäjän kanssa, on 1,25:n kerroin kyseisillä ulkorajoilla.
  - ii) 35 prosenttia muuttoliikkeeseen, kotouttamiseen ja turvapaikka-asioihin seuraavien perusteella: jäsenvaltion keskimääräiseen osuus kaikista turvapaikanhakijoista EU:ssa (2022–2024), jäsenvaltioiden osuus ensimmäisessä käsittelyssä tehtyjen turvapaikkahakemuksia koskevien myönteisten päätösten kokonaismäärästä EU:ssa (2022–2024), jäsenvaltion osuus EU:n ulkopuolisista maista tulleiden ja EU:ssa tilapäistä suojelua saavien henkilöiden kokonaismäärästä (2022–2024) ja jäsenvaltion osuus maastapoistumismääräyksen perusteella palautettujen kolmansien maiden kansalaisten kokonaismäärästä (2022–2024).
  - iii) 20 prosenttia sisäiseen turvallisuuteen siten, että normalisoidaan 40 prosenttia jäsenvaltion osuudesta EU:n väestöstä (2024), 45 prosenttia jäsenvaltion käänteisestä BKTL:stä asukasta kohden ostovoimastandardina mitattuna (2023) EU:n keskiarvoon verrattuna ja 15 prosenttia jäsenvaltion osuudesta EU:n pinta-alasta.
64. Erityiseen kauttakulkujärjestelyyn osoitetaan enintään [400] miljoonaa euroa Liettuan yhdenmukaista rajaturvallisuutta ja yhteistä viisumipolitiikkaa koskevan suunnitelman mukaisesti.

65. Jäsenvaltiot osoittavat vähemmän kehittyneille alueille vähimmäismäärän, joka määritetään kertomalla vähemmän kehittyneillä alueilla asuva väestömäärä (2021–2023) jäsenvaltion kokonaisväestön (2021–2023) osuudella kansallisille ja alueellisille kumppanuussuunnitelmille ennalta kohdennetuista määrärahoista, lukuun ottamatta yhteisen maatalouspolitiikan ja yhteisen kalastuspolitiikan tukitoimien vähimmäismääriä.

Kerrointa 1,16 sovelletaan, jos jäsenvaltion BKTL asukasta kohden ostovoimastandardina mitattuna (2021–2023) on alle 75 prosenttia EU:n keskiarvosta.

Vähemmän kehittyneiden alueiden osalta sovellettavaa ylärajaa ja turvaverkkoa sovelletaan kaikkiin jäsenvaltioihin, ja kohdennettu määrä ei saa olla pienempi kuin 90 prosenttia eikä suurempi kuin 112,5 prosenttia vähemmän kehittyneille alueille osoitetuista viimeisimmistä, vuosien 2021–2027 hyväksytyistä määrärahoista (kesäkuu 2025).

66. Yhteisen maatalouspolitiikan tukitoimien jäsenvaltiokohtaiset vähimmäismäärät perustuvat yhteisen maatalouspolitiikan määrärahoihin vuonna 2027. Yhteisen kalastuspolitiikan tukitoimien vähimmäismäärät perustuvat Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston määrärahoihin kaudella 2021–2027.

Interreg-ohjelmaa koskeva jakomenetelmä

67. Interreg-ohjelman osalta määrärahat jäsenvaltioille määritetään seuraavasti:

- i) 45,8 prosenttia kaikkien NUTS 3 -tason raja-alueiden ja muiden sellaisten NUTS 3 -tason alueiden kokonaisväestömäärän, joiden väestöstä vähintään puolet asuu enintään [25] kilometrin päässä rajasta (2021), perusteella;
- ii) 30,5 prosenttia väestömäärän, joka asuu enintään [25] kilometrin päässä rajoista (2021), perusteella;
- iii) 20 prosenttia kokonaisväestön (2022–2024) perusteella;
- iv) 3,7 prosentin painokerroin syrjäisimpien alueiden väestömäärän (2022–2024) perusteella.

68. Rajatylittävän yhteistyön osuus vastaa perusteiden i ja ii painokerrointen summaa. Valtioiden välisen yhteistyön osuus vastaa perusteen iii painokerrointa. Syrjäisimpien alueiden yhteistyön osuus vastaa perusteen iv painokerrointa.

Ennakkorahoitus ja yhteisrahoitus

69. Komissio maksaa ennakkorahoitusta kansallisille ja alueellisille kumppanuussuunnitelmille osoitetun tuen perusteella. Ennakkorahoitus maksetaan seuraavasti:

- i) 2028: [4] prosenttia, [maksetaan vain, jos neuvosto hyväksyy täytäntöönpanopäätökset viimeistään 30. marraskuuta 2028] TAI [Jos neuvosto ei hyväksy täytäntöönpanopäätöksiä viimeistään 30. marraskuuta 2028, tämä ennakkomaksu lisätään vuosien 2029 ja 2030 määrään.]
- ii) 2029: [3] prosenttia
- iii) 2030: [3] prosenttia

Syrjäisimpien alueiden ja Interreg-ohjelman ennakkorahoitus maksetaan seuraavasti:

- iv) 2028: [4] prosenttia
- v) 2029: [4] prosenttia
- vi) 2030: [4] prosenttia

[tai kokonaan Interreg-suunnitelman luvun hyväksymisvuonna.]

70. Unionin yhteisrahoitusosuus kansallisiin ja alueellisiin kumppanuussuunnitelmiin ei saa olla suurempi kuin

- i) [85] prosenttia, kun on kyse vähemmän kehittyneistä alueista ja syrjäisimmistä alueista
- ii) [60] prosenttia, kun on kyse siirtymäalueista
- iii) [40] prosenttia, kun on kyse kehittyneemmistä alueista.

Jos ei ole mahdollista määrittää täytäntöönpanon osuutta tietyn alueluokan osalta, unionin yhteisrahoitusosuus lasketaan käyttämällä alueilla sovellettavien rahoitusosuuksien väestöpainotettua keskiarvoa.

[Jäsenvaltiot, jotka koostuvat yhdestä alueesta, jonka luokka on muuttunut vuosien 2021–2027 monivuotiseen rahoituskehykseen verrattuna siirtymäalueesta kehittyneemmäksi alueeksi, voivat päättää soveltaa 60 prosentin suuruista unionin yhteisrahoitusosuutta.]

71. Interreg-ohjelman unionin yhteisrahoitusosuus ei saa olla suurempi kuin [80] prosenttia. Syrjäisimmillä alueilla ja rajatylittävässä yhteistyössä ulkorajoilla yhteisrahoitusosuus saa olla enintään [85] prosenttia.

72. Yhteiseen maatalouspolitiikkaan liittyvien tukitoimien osalta unionin yhteisrahoitusosuus ei saa olla suurempi kuin

- i) [100] prosenttia seuraaviin toimenpiteisiin: asteittain aleneva pinta-alaperusteinen tulotuki, tuotantosidonnainen tulotuki, puuvillan lajikohtainen tuki ja tuki pienviljelijöille. Näitä tukitoimia ei voida rahoittaa yhteisen maatalouspolitiikan vähimmäismäärän ulkopuolella;
- ii) [100] prosenttia erityiseen hankintajärjestelmään ja toimenpiteisiin, joilla tuetaan syrjäisimpien alueiden paikallisia maataloustuotteita; rahoitus tulee yleisestä jakoperusteesta peräisin olevista asianomaisen jäsenvaltion määrärahoista;
- iii) [85] prosenttia muihin syrjäisimpien alueiden tukitoimiin;
- iv) [70] prosenttia muihin maatalousalan toimenpiteisiin;
- v) [70] prosenttia EU:n koulujakelujärjestelmän tukitoimiin;
- vi) [70] prosenttia yhteiseen markkinajärjestelyyn kuuluville aloille.

Leaderiin liittyviin yhteisen maatalouspolitiikan tukitoimiin, tietämyksen jakamiseen ja alueelliseen ja paikalliseen yhteistyöhön myönnettävään tukeen sekä syrjäisimmillä alueilla ja Egeanmeren pienillä saarilla toteutettaviin tukitoimiin sekä maatalouteen korvamerkityn vähimmäistuen ulkopuoliseen rahoitukseen sovelletaan edellä vahvistettuja unionin vakiomuotoisia yhteisrahoitusosuuksia.

Yhteisen maatalouspolitiikan tukitoimissa enimmäistukiprosentti on

- i) [75] prosenttia viljelijöiden ja metsänomistajien investointeihin, lukuun ottamatta nuorille viljelijöille suunnattuja investointeja, joissa tukiprosentti on [85] prosenttia, ja ei-tuotannollisia vihreitä investointeja, joissa tukiprosentti on [100] prosenttia;
  - ii) [75] prosenttia alakohtaisiin toimiin, ja jäsenvaltiot voivat korottaa osuutta enintään [95] prosenttiin sellaisten toimien osalta, jotka liittyvät sukupolvenvaihdokseen, tutkimukseen ja innovointiin, riskinhallintaan tai ympäristöön ja ilmastoon, ja niiden tuottajaorganisaatioiden tapauksessa, jotka toteuttavat toimintaohjelmia ensimmäistä kertaa; ja enintään [100] prosenttiin sellaisten toimien osalta, joilla korvataan tuottajille tulonmenetyksiä, tai sellaisten ilmaisjakelua varten tehtäviä markkinoitapoistoja koskevien toimien osalta, jotka eivät ylitä viittä prosenttia tuottajaorganisaation kaupan pitämän tuotannon määrästä;
  - iii) [70] prosenttia riskinhallintavälineisiin.
73. Yhteisen kalastuspolitiikan tukitoimissa enimmäistukiprosentti on 100 prosenttia, ja erityisiin tukitoimien luokkiin voidaan soveltaa eriytettyjä tukiprosentteja.
74. Yhteisen kalastuspolitiikan tukitoimien osalta unionin yhteisrahoitus syrjäisimpien alueiden lisäkustannusten korvaamiseen on [100 prosenttia].

75. Sisäasioiden alan toimissa, jotka liittyvät uudelleensijoittamiseen ja humanitaariseen maahanpääsyyn, kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden siirtoihin, ETIAS-järjestelmän tuloilla katettaviin toimintakustannuksiin ja erityiseen kauttakulkujärjestelyyn liittyviin kustannuksiin sekä vuotuisesta yhteisvastuureservistä saataviin rahoitusosuuksiin, unionin yhteisrahoitusosuus on [100] prosenttia. Muiden sisäasioiden alan toimien osalta unionin yhteisrahoituksen perustaso on enintään [75] prosenttia.

Sitoumusten vapauttamista koskevat säännöt

76. Joitakin YMP:n tukitoimia lukuun ottamatta komissio vapauttaa ilman eri toimenpiteitä kansalliseen ja alueelliseen kumppanuussuunnitelmaan ja Interreg-suunnitelmaa koskevaan lukuun liittyvän talousarviositoumuksen osan, jota ei ole käytetty ennakkorahoitukseen tai josta ei ole jätetty maksupyyntöä talousarviositoumuksen tekemistä seuraavan [vuoden] 31. joulukuuta mennessä.
77. [Budjettivallan käyttäjä voi ottaa perusoikeuskirjaa ja oikeusvaltioperiaatetta koskevien horisontaalisten ehtojen vuoden kestäneen noudattamatta jättämisen vuoksi vapautuneet sitoumukset uudelleen käyttöön muissa unionin välineissä tai ohjelmissa, joita hallinnoidaan suoraan tai välillisesti ja joilla tuetaan erityisesti Euroopan demokratiaa, kansalaisyhteiskuntaa, unionin arvoja tai korruption torjuntaa.]

Tuki Kyproksen turkkilaisyhteisölle

78. Tästä otsakkeesta rahoitetaan myös tuki Kyproksen turkkilaisyhteisölle. Ohjelman ohjeelliset määrärahat ovat [389] miljoonaa euroa.

Tuki PEACE PLUS -ohjelmalle

79. Yhteensä [X] miljoonaa euroa myönnetään rauhaa ja sovintoa sekä pohjoisen ja etelän rajatylittävän yhteistyön jatkumista tukevalle PEACE PLUS -ohjelmalle.

NextGenerationEU-lainojen takaisinmaksu

80. Tästä otsakkeesta rahoitetaan koronaviruskriisin seurauksiin puuttumiseksi pääomamarkkinoilta lainaksi otettujen varojen (NGEU) takaisinmaksu, joka käsittää pääoman, korkojen ja niihin liittyvien kustannusten maksamisen. Takaisinmaksu alkaa vuonna 2028, jotta voidaan varmistaa velkojen tasainen ja ennakoitava väheneminen 31. joulukuuta 2058 asti. Vuosien 2028–2034 kokonaismäärä on [149 296] miljoonaa euroa, joka käytetään yksinomaan takaisinmaksujen, korkomaksujen ja niihin liittyvien kustannusten kattamiseen. Kustannusten ylitykset tai säästöt korkomaksuissa ja niihin liittyvissä kustannuksissa vähentävät tai kasvattavat osaltaan maksettavan pääoman määrää, joten yhdessä ne takaavat kiinteän vuotuisen kokonaismäärärahan NextGenerationEU-välineen rahoituskuluihin.

Euroopan raja- ja merivartiovirasto

81. Jotta voidaan tukea ulkorajojen turvaamista, joka kuuluu jaetun vastuun piiriin, samalla kun turvataan henkilöiden vapaa liikkuvuus unionissa, sisäasioiden alan toimia täydennetään vahvistetun Euroopan raja- ja merivartioviraston (Frontex) toteuttamilla toimilla. Sille myönnetään tätä varten [8 576] miljoonan euron määrärahat.

III OTSAKE 2 – KILPAILUKYKY, VAURAUUS JA TURVALLISUUS

82. Kilpailukyky, vauraus ja turvallisuus ovat aloja, joilla EU:n toimet tuovat merkittävää lisäarvoa kaikille jäsenvaltioille kaikkialla unionissa. Tähän otsakkeeseen kuuluvilla aloitteilla olisi osaltaan vahvistettava Euroopan kilpailukykyä teknologia- ja strategisilla aloilla tutkimusyhteistyöstä innovoinnin, teollisen ja infrastruktuurin käyttöönoton sekä valmistusteollisuuden edistämiseen, hankkeiden ja yritysten, myös pk-yritysten, tukemiseen sekä yksityisten, institutionaalisten ja kansallisten investointien houkuttelemiseen. Lisäksi tästä otsakkeesta edistetään pelastuspalvelua ja terveysuhkiin varautumista ja reagointia, rahoitusta osaamisen, koulutuksen, solidaarisuuden, kulttuurin, tiedotusvälineiden, demokratian ja eurooppalaisten arvojen alalla sekä tuetaan sisämarkkinoiden toimintaa.
83. Tämän otsakkeen maksusitoumusmäärärahojen enimmäismäärä on:

OTSAKE 2 – KILPAILUKYKY, VAURAUUS JA TURVALLISUUS						
(miljoonaa euroa, vuoden 2025 hintoina)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

Euroopan kilpailukykyrahasto

84. Perustetaan Euroopan kilpailukykyrahasto, jäljempänä 'kilpailukykyrahasto', vahvistamaan Euroopan kilpailukykyä kokonaisuudessaan, erityisesti strategisilla ja teknologia-aloilla koko investointiprosessin ajan avointen, kilpailukykyisten ja oikeudenmukaisten myöntämismenettelyjen pohjalta. Kilpailukykyrahaston keskiössä on sitoutuminen huippuosaamiseen, ja sillä varmistetaan yhtäläiset mahdollisuudet saada rahoitusta, vauhditetaan liiketoiminnan kehittämistä sekä lisätään yhteistyötä ja valmiuksien kehittämistä innovointipotentiaalin hyödyntämiseksi kaikkialla EU:ssa. Erityistä huomiota kiinnitetään pk-yrityksiin ja pieniin midcap-yrityksiin kaikissa jäsenvaltioissa.

85. Kilpailukykyrahaston toteuttamisen ohjeelliset määrärahat vuosiksi 2028–2034 ovat [198 959] miljoonaa euroa. Määrärahat jaetaan alustavasti seuraavasti:
- i) [9 749] miljoonaa euroa yleisiin tavoitteisiin;
  - ii) [22 256] miljoonaa euroa puhtaaseen siirtymään ja teollisuuden vähähiilistäminen;
  - iii) [17 235] miljoonaa euroa terveydenhuoltoon, bioteknologiaan, maatalouteen ja biotalouteen;
  - iv) [43 604] miljoonaa euroa digitaaliseen johtajuuteen;
  - v) [106 115] miljoonaa euroa resilienssiin ja turvallisuuteen, puolustusteollisuuteen ja avaruusaltaan.
86. Kilpailukykyrahasto, Horisontti Eurooppa -puiteohjelma ja innovaatorahasto tarjoavat yhdessä johdonmukaista tukea unionin kilpailukyvyille koko investointiprosessin ajan. Kilpailukykyrahastosta voidaan tukea Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita (IPCEI), joiden edellytyksenä on kansallinen yhteisrahoitus[, ja IPCEI-hankkeiden tuloksiin perustuvia jatkohankkeita, joiden edellytyksenä ovat merkittävät yksityiset investoinnit.]
87. Kilpailukykyrahaston InvestEU-väline toimii horisontaalisena toteutusvälineenä unionin sisäisille politiikoille, joilla puututaan markkinoiden toimintapuutteisiin tai optimaalista heikompiin investointitilanteisiin talousarviotakuiden ja rahoitusvälineiden avulla. Kumppanit panevat välineen täytäntöön avoimessa rakenteessa hyödyntäen kaikkien toteutuskumppaneiden, myös kansallisten kehityspankkien, asiantuntemusta ja ottaen huomioon Euroopan investointipankkiryhmän (EIP-ryhmän) erityisaseman, sillä EIP-ryhmälle myönnetään vähintään [50] prosenttia EU-osioon kuuluvasta EU:n vähimmäistakuusta ja vähintään [25] prosenttia myönnetään muille toteutuskumppaneille. Välineestä voidaan myöntää muiden unionin ohjelmien mukaista tukea kyseisissä ohjelmissa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Kilpailukykyrahaston InvestEU-välineen EU-osion mukaisen talousarviotakuun enimmäismäärä on [70 000] miljoonaa euroa (käypinä hintoina). Kilpailukykyrahaston InvestEU-välineen kautta kilpailukykyrahastosta myönnettävän unionin tuen vähimmäismäärä on [17 000] miljoonaa euroa (käypinä hintoina). Poliittikaikkunoista osoitettavat rahoitusosuudet, joilla korotetaan kilpailukykyrahastosta InvestEU-välineen kautta myönnettävän unionin tuen vähimmäismäärää, ovat vähintään 5 prosenttia niiden yhteenlasketuista määrärahoista.

88. i) Tästä kilpailukykyrahastoa koskevasta asetuksesta ja kilpailukykyrahaston InvestEU-välineen edeltäjästä rahoitetuista rahoitusvälineistä saadut tulot, palautukset ja takaisinperinnät sekä ii) sisäisillä politiikoilla vuoden 2027 loppuun mennessä perustettujen talousarviotakuiden ylijäämät käytetään 1 päivästä tammikuuta 2028 unionin tuen myöntämiseen kilpailukykyrahaston InvestEU-välineestä.
89. On olennaisen tärkeää, että EU:n rahoituksella edistetään unionissa kehitettyjen strategisten teknologioiden käyttöönottoa. Tältä osin myöntämismenettelyissä voidaan vahvistaa tukikelpoisuusedellytykset, joilla varmistetaan unionin kilpailukyky, mukaan lukien unionin taloudellisten etujen ja riippumattomuuden suojaaminen, jos se on tarpeen ja asianmukaista, soveltamalla etuuskohtelua, kuten unionin toimijoille asetettuja rajoituksia tai kannustimia. Samalla on kuitenkin rajoitettava sisämarkkinoiden vääristymistä.
90. [Kilpailukykyrahastoon sisältyy poikkeuksellisissa ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa mahdollisuus vauhdittaa tukea pakottavan yleisen edun mukaisille hankkeille tai kriittisesti aikasidonnaisille hankkeille, joita ei muutoin voitaisi panna tehokkaasti täytäntöön tavanomaisten sääntöjen mukaisesti ja joihin sovelletaan tiettyjä lisäyksiä sovellettavaan lainsäädäntöön sekä vapautuksia ja poikkeuksia sovellettavasta lainsäädännöstä myöntämismenettelyn tai tuettujen toimien täytäntöönpanon aikana.]
- Kilpailukykyrahastolla tuetaan vahvaa Euroopan puolustusalan teollista ja teknologista perustaa, jotta voidaan varmistaa unionin kyky vastata uusiin turvallisuushaasteisiin[, mukaan lukien Ukrainan puolustuksen teknologisen ja teollisen perustan tukeminen.]

Horisontti Eurooppa -puiteohjelma

91. Horisontti Eurooppa -puiteohjelma kytketään tiiviisti Euroopan kilpailukykyrahastoon asettamalla tutkimus ja innovointi unionin talous- ja investointistrategian keskiöön. Kaikkien Horisontti Eurooppa -puiteohjelman pilarien tutkimus-, kehitys- ja innovointituki perustuu huippuosaamiseen. Samaan aikaan on jatkettava osallistumisvajeeseen ja innovaatiokuiluun puuttumista. Tätä varten huippuosaamisen periaatteeseen nojaavan Horisontti Eurooppa -puiteohjelman pilarista IV (Eurooppalainen tutkimusalue) parannetaan tutkimus- ja innovointivalmiuksia osallistumispuiteohjelman laajentavissa ja siirtymävaiheessa olevissa maissa.

92. Vuodesta 2030 alkaen toimenpiteet valmiuksien kehittämiseksi rajataan koskemaan sellaisia osallistumisohjajia laajentavia ja siirtymävaiheessa olevia maita, jotka ovat lisänneet nimellisiä menojaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkisissa investoinneissa, jotka sisältävät turvallisuus- ja puolustusalan tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkiset investoinnit, viimeisimpänä vuonna, jolta tiedot ovat saatavissa, verrattuna sitä edeltäneeseen vuoteen.
93. Siirtymävaiheessa olevilla mailla on mahdollisuus hyötyä myös pilarin IV valmiuksien kehittämistoimenpiteistä, ja niihin sovelletaan eri sääntöjä kuin osallistumisohjajia laajentaviin maihin, esimerkiksi alempia EU:n rahoitusosuuksia.
94. Horisontti Eurooppa -puiteohjelman ohjeelliset määrärahat kaudelle 2028–2034 ovat [148 579] miljoonaa euroa, joista
- i) [37 420] miljoonaa euroa huipputason tieteeseen;
  - ii) [64 145] miljoonaa euroa kilpailukykyyn ja yhteiskuntaan;
  - iii) [32 929] miljoonaa euroa innovointiin;
  - iv) [13 807] miljoonaa euroa eurooppalaiseen tutkimusalueeseen, joista [4 573] miljoonaa euroa osallistumisen laajentamiseen.

Verkkojen Eurooppa -väline

95. Verkkojen Eurooppa -välineen tavoitteena on vauhdittaa investointeja Euroopan laajuisiin liikenne- ja energiaverkkoihin ja hankkia rahoitusta sekä julkiselta että yksityiseltä sektorilta sekä helpottaa rajatylittävää yhteistyötä uusiutuvan energian alalla.
96. Verkkojen Eurooppa -välineen toteuttamisen ohjeelliset määrärahat vuosiksi 2028–2034 ovat [69 309] miljoonaa euroa, joista
- i) [43 889] miljoonaa euroa liikenteeseen ja sotilaalliseen liikkuvuuteen[, joista [15 110] miljoonaa euroa sotilaalliseen liikkuvuuteen];
  - ii) [25 420] miljoonaa euroa energiaan.

97. Unionin yhteisrahoitusosuuden enimmäismäärän olisi oltava
- i) [50] prosenttia hankkeen toteuttamisen valmistelemiseksi tarvittaviin tutkimuksiin;
  - ii) [50] prosenttia liikennealaan liittyviin töihin, ja osuus korotetaan [75] prosenttiin niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden asukaskohtainen bruttokansantulo (BKTL) on alle 90 prosenttia EU:n keskiarvosta;
  - iii) [50] prosenttia energia-alaan liittyviin töihin;
  - iv) [75] prosenttia sellaisiin energia-alan toimiin, joilla edistetään yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämistä;
  - v) [60] prosenttia syrjäisimmillä alueilla toteutettaviin liikenne- ja energia-alan töihin.

Pelastuspalvelu ja terveysuhkiin varautuminen ja reagointi

98. Uudesta unionin pelastuspalvelumekanismista ja unionin tuesta terveysuhkiin varautumista ja reagointia varten tarjotaan tukea kaikenlaisten unionissa tai sen ulkopuolella mahdollisesti tapahtuvien luonnonkatastrofien ja ihmisen aiheuttamien katastrofien, myös rajatylittävien terveysuhkien, ehkäisemiseen sekä niihin varautumiseen ja reagoimiseen. Ohjelman ohjeelliset määrärahat ovat [9 073] miljoonaa euroa.

Koulutus, kulttuuri, demokratia ja eurooppalaiset arvot

99. Erasmus+-ohjelmalla tuetaan laadukasta koulutusta ja tarjotaan oppimis- ja liikkuvuusmahdollisuuksia nuorille, oppisopimuskoulutettaville, opiskelijoille ja opettajille. Erasmus+-ohjelmalla tuetaan myös nuorten osallistumista urheilualan solidaarisuustoimiin ja yhteistyöhön. Ohjelman ohjeelliset määrärahat ovat [34 713] miljoonaa euroa, jotka on jaettu alustavasti 1) koulutukseen; 2) nuorisoalalle ja 3) urheiluun.
100. AgoraEU-ohjelmaan kootaan demokratialle, kulttuurille, medialle ja kansalaisyhteiskunnalle annettava tuki. Ohjelman ohjeelliset määrärahat ovat [7 295] miljoonaa euroa, jotka on jaettu alustavasti 1) kulttuuriin; 2) mediaan ja 3) demokratiaan, kansalaisiin, tasa-arvoon, oikeuksiin ja arvoihin.

Euratomin tutkimusohjelma ja ydinturvallisuus

101. Otsakkeesta tuetaan edelleen Euroopan atomienergiayhteisön tutkimus- ja koulutusohjelmaa. Ohjelman ohjeelliset määrärahat ovat [8 350] miljoonaa euroa, joista [4 941] miljoonaa euroa osoitetaan ITER-fuusiohankkeeseen.
102. Ydinturvallisuusyhteistyötä ja ydinlaitosten käytöstä poistamista koskevan eurooppalaisen välineen ohjeelliset määrärahat ovat [818] miljoonaa euroa. Liettuassa sijaitsevan Ignalinan ydinvoimalan käytöstäpoiston tukemista jatketaan [604] miljoonan euron ohjeellisilla määrärahoilla, joista unionin yhteisrahoitusosuus on enintään [86] prosenttia.

Muut ohjelmat

103. Tästä otsakkeesta rahoitetaan myös oikeusalan ohjelmaa, jonka ohjeelliset määrärahat ovat [679] miljoonaa euroa, Perikles V -ohjelmaa, jonka ohjeelliset määrärahat ovat [7] miljoonaa euroa, ja sisämarkkina- ja tulliohjelmaa, joka kattaa sisämarkkinoiden, tulliliiton sekä verotuksen ja petostentorjunnan alan toiminnan ja jonka ohjeelliset määrärahat ovat [5 312] miljoonaa euroa.

IV OTSAKE 3 – GLOBAALI EUROOPPA

104. Tästä otsakkeesta rahoitetaan unionin ulkoista toimintaa, erityisesti kansainvälisiä kumppanuuksia, mukaan lukien kehitysyhteistyö, humanitaarinen apu sekä apu ehdokasmaille ja mahdollisille ehdokasmaille niiden valmistautuessa unioniin liittymiseen. Ulkoisen toiminnan rahoittaminen on yksinkertaisempaa, kohdennetumpaa ja joustavampaa, ja samalla säilytetään EU:n tuen ennakoitavuus. Se auttaa vaalimaan ja edistämään unionin arvoja ja strategisia etuja sekä edistämään molempia osapuolia hyödyttäviä kumppanuuksia. Sen avulla varmistetaan unionin kansainvälisten sitoumusten asianmukainen täytäntöönpano, mukaan lukien kestävän kehityksen tavoitteet ja Pariisin ilmastopöytäkirja, sekä muuttoliikkeen ulkoinen ulottuvuus ja jatkuva horjumaton tuki Ukrainalle.

105. Tämän otsakkeen maksusitoumusmäärärahojen enimmäismäärä on:

OTSAKE 3 – GLOBAALI EUROOPPA						
(miljoonaa euroa, vuoden 2025 hintoina)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

Globaali Eurooppa -väline

106. Globaali Eurooppa -välineellä tuetaan useita unionin politiikkoja, mukaan lukien tuki ehdokasmaille ja mahdollisille ehdokasmaille niiden valmistautuessa tulevaan unionin jäsenyyteen, sekä naapuruuspolitiikkaan liittyviä toimia, kansainvälisiä kumppanuuksia ja kehitysyhteistyötä, humanitaarista apua, Ukrainalle annettavaa tukea sekä unionin muiden politiikkojen ulkoisia näkökohtia. Välineen avulla unioni voi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa reagoida kattavasti laittomaan muuttoliikkeeseen ja pakkomuuttoon tavalla, joka on linjassa muuttoliikettä koskevan kokonaisvaltainen lähestymistavan kanssa ja täydentää unionin muuttoliikepolitiikan sisäistä ulottuvuutta. Välineestä myönnettävää tukea edistetään monenlaisilla välineillä, joilla varmistetaan synergiat Euroopan kilpailukykyrahaston kanssa ja johdonmukaisuus suhteessa Global Gateway -strategian täytäntöönpanoon.
107. Globaali Eurooppa -väline pannaan ensisijaisesti täytäntöön ohjelmasuunnitteluun kuuluvilla maantieteellisillä toimilla, joita täydennetään tarvittaessa ohjelmasuunnittelun ulkopuolisilla toimilla. Ohjelmasuunnittelun ulkopuolisiin toimiin kuuluvat humanitaarisen avun toimet humanitaarista apua koskevan asetuksen mukaisesti, makrotaloudellinen rahoitusapu, kriiseihin puuttumiseen, rauhan turvaamiseen ja ulkopolitiikan tarpeisiin liittyvät toimet sekä häiriönsieto- ja kilpailukykyä edistävät toimet.

108. Globaali Eurooppa -välineen ohjeelliset määrärahat ovat [169 542] miljoonaa euroa.

Määrärahat jaetaan alustavasti seuraavasti:

- i) [36 542] miljoonaa euroa laajentumista ja Eurooppaa koskevaan pilariin;
- ii) [36 341] miljoonaa euroa Lähi-idän, Pohjois-Afrikan ja Persianlahden alueen pilariin;
- iii) [51 234] miljoonaa euroa Saharan eteläpuolisen Afrikan pilariin;
- iv) [14 431] miljoonaa euroa Aasian ja Tyynenmeren alueen pilariin;
- v) [7 740] miljoonaa euroa Pohjois- ja Etelä-Amerikan ja Karibian alueen pilariin;
- vi) [10 722] miljoonaa euroa globaaliin pilariin;
- vii) [12 532] miljoonaa euroa uusia haasteita ja prioriteetteja varten varattuun joustovaraan.

Välineen mukaisista menoista vähintään 90 prosentin olisi täytettävä julkisen kehitysavun kriteerit, myös vähiten kehittyneiden maiden osalta. Ukrainalle annettavaan tukeen liittyvät menot olisi jätettävä tämän tavoitteen ulkopuolelle.

Välineen ohjeellisista kokonaismäärärahoista ohjeelliset [25 000] miljoonaa euroa (käypinä hintoina) olisi osoitettava humanitaariseen apuun.

Välineen ohjeellisista kokonaismäärärahoista ohjeelliset [10] prosenttia olisi osoitettava muuttoliikkeen ulkoista ulottuvuutta, mukaan lukien juurisyyt, tukeviin toimiin.

109. Neuvostolla on keskeinen rooli välineen koko suunnittelun ja täytäntöönpanon ajan, mukaan lukien strategisen ja poliittisen ohjauksen antaminen etukäteen, avun antaminen uusiin haasteisiin ja prioriteetteihin sekä täytäntöönpanon ja tuloksellisuuden seuranta.

110. Välineestä olisi voitava myöntää tukea enintään [95 000] miljoonaa euroa (käypinä hintoina) talousarviotakuina, Euratom-lainoina, makrotaloudellisena rahoitusapuna myönnettyinä lainoina ja politiikkaperusteisina lainoina erityisesti tulosperusteisia suunnitelmia täytäntöönpaneville kumppanimaille. [Politiikkaperusteiset lainat asetetaan saataville täytäntöönpanosäädöksillä]. EIP:lle osoitetaan [19 000] miljardin euron ohjeellinen määrä (käypinä hintoina).
111. Tämän välineen käyttämättömät maksusitoumus- ja maksumäärärahat siirretään ilman eri toimenpiteitä seuraavalle varainhoitovuodelle.
112. Toimen talousarviositoumuksen ne osat, joita ei ole talousarviositoumuksen tekovuotta seuraavan [viidennen] vuoden joulukuun 31 päivään mennessä käytetty ennakkorahoitukseen tai välimaksuihin tai joista ei ole esitetty todennettua menoilmoitusta tai maksupyyntöä, vapautetaan.

Tuki Ukrainalle

113. Unioni jatkaa taloudellista tukeaan Ukrainalle sen liittymisprosessia ja pidemmän aikavälin jälleenrakennusta varten. Ukrainalle myönnetään vuosina 2028–2034 tukea enimmillään [88 869] miljoonaa euroa seuraavasti:
- i) talousarviotakuut ja muu kuin Ukraina-varauksesta lainojen muodossa myönnettävä tuki, joiden määrät ylittävät monivuotisen rahoituskehysten enimmäismäärät, siten, että vuotuinen enimmäismäärä on [13 500] miljoonaa euroa;
  - ii) liikkumavaralla taattu lainatuki.

Unioni voi antaa Ukrainalle tukea talousarviotakuun muodossa enintään [42 658] miljoonaa euroa. EIP:lle osoitetaan [12 000] miljoonan euron ohjeellinen vähimmäismäärä.

Unioni voi lisäksi myöntää edellä mainitut määrät ylittävälle määrille tukea Ukrainan tukilainan korkomenoihin.

114. Ukrainalle voidaan priorisoida lisärahoitusta laajentumista ja Eurooppaa koskevasta pilarista ja globaalista pilarista sekä uusia haasteita ja prioriteetteja varten varatusta joustovarasta humanitaarisen avun ja muiden asianmukaisesti kohdennettujen toimien muodossa annettavaa tukea varten, siten että säilytetään muille kumppaneille annettavan tuen ennakoitavuus.
115. Neuvosto osallistuu edelleen tiiviisti Ukrainalle annettavan tuen hallinnointiin.

Globaali Eurooppa -välineeseen kuulumattomat ulkoiset toimet

116. Tästä otsakkeesta rahoitetaan myös ohjeelliset määrärahat, jotka ovat [2 864] miljoonaa euroa yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, [1 132] miljoonaa euroa kestävästä kalastuksesta koskeviin kumppanuussopimuksiin ja alueelliseen kalastuksenhoitojärjestöön sekä [887] miljoonaa euroa merentakaisiin maihin ja alueisiin, Grönlanti mukaan luettuna.

Euroopan rauhanrahasto

117. Euroopan rauhanrahasto toimii edelleen talousarvion ulkopuolisena välineenä, jolla rahoitetaan turvallisuus- ja puolustusalan toimia vuosina 2028–2034. Rahaston käytettävissä oleva enimmäismäärä on [27 104] miljoonaa euroa, ja se rahoitetaan jäsenvaltioiden maksuosuuksilla BKTL-jakoperusteen mukaisesti.

V OTSAKE 4 – HALLINTO

118. EU:n yleinen hallinto, jonka palvelukseen otettu henkilöstö on erittäin ammattitaitoista ja jonka maantieteellinen edustavuus on mahdollisimman laaja, on keskeisessä asemassa tuettaessa unionia saamaan aikaan tuloksia prioriteettialoillaan ja toteuttamaan politiikkojaan ja ohjelmiaan Euroopan yhteisen edun mukaisesti. Yksinkertaistamispyrkimysten eri politiikanaloilla, mukaan lukien koontipaketit ja monivuotisen rahoituskehysten ohjelmien määrän vähentäminen, sekä uusien teknologioiden, kuten tekoälyn, käyttöönoton pitäisi samalla vähentää hallinnollista taakkaa ja tuottaa säästöjä. Koska hallintoa koskevat vaatimukset muuttuvat prioriteettien muuttuessa, on edelleen ratkaisevan tärkeää parantaa jatkuvasti EU:n yleisen hallinnon joustavuutta, tehokkuutta, läpinäkyvyyttä ja vaikuttavuutta.
119. Tämän otsakkeen maksusitoumusmäärärahat, jotka ovat [103 829] miljoonaa euroa, käsittävät toimielinten ja Eurooppa-koulujen hallintomenot sekä eläkemaksut, ja niiden enimmäismäärä on:

OTSAKE 4 – HALLINTO (miljoonaa euroa, vuoden 2025 hintoina)						
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
X	X	X	X	X	X	X

120. Tämän otsakkeen enimmäismäärät asetetaan siten, että vältetään liialliset liikkumavarat ja otetaan huomioon odotetut palkkojen tarkistukset, urakehitys, eläkekustannukset, toimielinten toteuttamat uudet tehtävät ja prioriteetit, suunniteltujen rakennushankkeiden rahoitus [mukaan lukien Justus Lipsius -rakennuksen peruskorjaus] sekä muut asiaankuuluvat oletukset.
121. Tämän otsakkeen enimmäismäärät vahvistetaan ottaen huomioon [henkilöstön kokonaismäärän vakiintuminen nykytasolle kaikissa EU:n toimielimissä [elimissä, virastoissa ja niiden hallinnossa]] TAI [henkilöstön kokonaismäärän lisäys [2 500] henkilöllä kaikissa EU:n toimielimissä].

122. Talousarviota koskevan kurinalaisuuden periaatetta olisi sovellettava kaikkiin toimielimiin, jotta voidaan edelleen valvoa ja hallinnoida hallintomenoja. Kaikkia EU:n toimielimiä, elimiä ja virastoja kehoitetaan tarkistamaan säännöllisesti hallintomenojaan, jotta voidaan tukea muuttuvien vaatimusten hallintaa ja varmistaa tehokkuusparannusten saavuttaminen ja henkilöstöressurssien optimointi keskittymällä keskeisiin aloihin ja luopumalla vähemmän tärkeistä tehtävistä. Tätä varten komissiota pyydetään ehdottamaan aloitteita toimielinten välisen yhteistyön syventämiseksi sellaisilla aloilla kuin tietotekniikka, kyberturvallisuus, hankinnat ja rakennukset. Myös komission laajamittainen tarkastelu tarjoaa tähän erinomaisen tilaisuuden, ja kaikki toimielimet voisivat toteuttaa vastaavan pilottihankkeen.
123. Ohjelmatukimenot olisi edelleen liitettävä toimintamenoihin kunkin ohjelman määrärahojen tai politiikka-alan puitteissa, ja samalla olisi varmistettava avoin, jatkuva, säännöllinen ja kattava seuranta ja raportointi kaikissa otsakkeissa;
124. Unionin rahoitusosuus erillisvirastoille ja muille elimille olisi edelleen rahoitettava niiden tarkoitukseen liittyvistä otsakkeista.

VI TULOT

125. Omia varoja koskevien järjestelyjen yleisinä ohjaavina tavoitteina olisi oltava yksinkertaisuus, avoimuus ja yhdenvertaisuus, oikeudenmukainen taakanjako mukaan luettuna. Unionin talousarvioon vuotuisten maksumäärärahojen kattamiseksi osoitettavien omien varojen kokonaismäärä saa olla enintään [1,75] prosenttia kaikkien jäsenvaltioiden yhteenlasketusta BKTL:sta. Vuotuisten maksusitoumusmäärärahojen kokonaismäärä saa olla enintään [1,81] prosenttia kaikkien jäsenvaltioiden yhteenlasketusta BKTL:sta. Maksusitoumusmäärärahojen ja maksumäärärahojen välillä säilytetään kiinteä yhteys.
126. Omien varojen enimmäismääriä kasvatetaan edelleen väliaikaisesti 0,6 prosenttiyksiköllä kaikkien jäsenvaltioiden yhteenlasketusta BKTL:sta NextGenerationEU-välineeseen liittyvästä lainanotosta johtuen siihen asti, kun kaikki nämä velat ovat lakanneet, ja enintään 31. joulukuuta 2058 saakka.
127. Monivuotisen rahoituskehiksen menojen enimmäismäärät ovat sitovia, ja liikkumavara otetaan käyttöön ainoastaan poikkeuksellisissa tilanteissa. Jos komissio ehdottaa uusia välineitä tai aktivoi olemassa olevia välineitä, joilla on liikkumavaraan perustuva takaus, se esittää ehdotuksen mukana yksityiskohtaisen ennusteen vaikutuksista liikkumavaran käyttöön.
128. [Jos unioniin tai sen jäsenvaltioihin kohdistuu vuosina 2028–2034 vakava kriisi, vakavia vaikeuksia tai niiden vakava uhka, neuvosto voi Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan ja Eurooppa-neuvoston mahdollisesti antaman ohjauksen huomioon ottaen päättää määräenemmistöllä antaa komissiolle luvan ottaa pääomamarkkinoilta poikkeuksellisesti lainaksi varoja jäsenvaltioille myönnettäviä lainoja varten yksinomaan tällaisten tilanteiden seurauksiin puuttumiseksi. [Lainaksi otettujen varojen summa vuosiksi 2028–2034 on enintään [350 miljardia euroa].] Omien varojen enimmäismääriä kasvatetaan väliaikaisesti [0,25] prosenttiyksiköllä yksinomaan tällaisesta lainanotosta aiheutuvien unionin velkojen kattamiseksi siihen asti, kun kaikki tällaiset velat ovat lakanneet.]

129. Uusi Euroopan unionin omien varojen järjestelmä tulee voimaan sitä päivää seuraavan ensimmäisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona viimeiseltä jäsenvaltiolta on saatu ilmoitus sen hyväksymisestä. Kaikkia sen osia sovelletaan takautuvasti 1. tammikuuta 2028 alkaen. [EU:n yrityspohjaisia omia varoja koskevaa uutta järjestelyä sovelletaan kuitenkin omia varoja koskevan päätöksen voimaantulovuotta seuraavan ensimmäisen vuoden tammikuun 1. päivästä.] Jäsenvaltiot hyväksyvät uuden omia varoja koskevan päätöksen mahdollisimman pian valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti.

Perinteiset omat varat

130. Jäsenvaltioiden on pidätettävä 1. tammikuuta 2028 alkaen itselleen kantokuluina [10] prosenttia kantamistaan määristä. [Unionin käsittelymaksusta saatavat tulot asetetaan unionin käyttöön perinteisinä omina varoina 1. tammikuuta 2028 alkaen.]

Arvonlisäveroon perustuvat omat varat

131. Arvonlisäveroon perustuviin omiin varoihin sovelletaan [0,30] prosentin verokantaa. Alv-määräytymisperusteen rajaaminen [keskeytetään] TAI [säilytetään].

Muovipakkausjätteeseen perustuvat omat varat

132. Kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuviin omiin varoihin sovelletaan verokantaa, joka on [1] euroa kilogrammaa kohti [mukautettuna vuosittain inflaation huomioon ottamiseksi]. Mekanismi, jolla vältetään kansallisiin rahoitusosuuksiin kohdistuvat liialliset regressiiviset vaikutukset, [keskeytetään] TAI [säilytetään].

Uudet omat varat

133. Uudet omat varat otetaan käyttöön seuraavasti:

- i) [yrityksiltä perittävät vuotuiset maksut, jotka perustuvat niiden vuotuisen nettoliikevaihtoon seuraavasti:
  - a) 100 000 000,01–249 999 999,99 euron vuotuinen nettoliikevaihto, 100 000 euron rahoitusosuus;
  - b) 250 000 000–499 999 999,99 euron vuotuinen nettoliikevaihto, 250 000 euron rahoitusosuus;
  - c) 500 000 000–749 999 999,99 vuotuinen nettoliikevaihto, 500 000 euron rahoitusosuus;
  - d) vähintään 750 000 000 euron vuotuinen nettoliikevaihto, 750 000 euron rahoitusosuus.]
- ii) [Kansallinen rahoitusosuus, joka lasketaan kertomalla kulutukseen luovutettujen valmistettujen tupakan ja tupakkavastikkeiden määrät kussakin jäsenvaltiossa sovellettavalla vähimmäisverokannalla siten, että verokanta on [15] prosenttia kaikkien jäsenvaltioiden osalta.]
- iii) [Kansallinen rahoitusosuus, joka lasketaan keräämättömien sähkö- ja elektroniikkalaitteiden painosta ja jonka verokanta on [2] euroa kilogrammaa kohti [mukautettuna vuosittain inflaation huomioon ottamiseksi].]
- iv) [Päästökauppajärjestelmästä 1 saatavat tulot, joiden verokanta on [30] prosenttia.]
- v) [Hiilirajamekanismista (CBAM) saatavat tulot, joiden verokanta on [75] prosenttia.]

Bruttokansantuloon perustuvat omat varat

134. Kaikkien muiden tulojen perusteella vahvistettu yhdenmukainen verokanta, jota sovelletaan kunkin jäsenvaltion yhteenlaskettuun BKTL:oon, säilyy ennallaan. Nykyiset BKTL-korjaukset [keskeytetään] TAI [säilytetään].

Liite. Monivuotinen rahoituskehys 2028–2034 (maksusitoumuksina)

miljoona euroa	Komission ehdotus			Neuvottelupaketti	
	Yht. 2021– 2027	Yht. 2028– 2034	Yht. 2028– 2034	Yht. 2028– 2034	Yht. 2028– 2034
	(käypinä hintoina)	(käypinä hintoina)	(v. 2025 hintoina)	(käypinä hintoina)	(v. 2025 hintoina)
YHTEENSÄ	1 245 477	1 984 894	1 763 056	1 947 741	1 730 228
Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus, maatalous ja maaseutu ja merielinkeinot, vauraus ja turvallisuus	819 981	1 062 220	946 404	1 057 355	942 142
Kansalliset ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat	784 807	865 076	771 319	863 958	770 366
Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) tulotuki	282 514	293 699	259 231	293 699	261 013
Yhteinen kalastuspolitiikka		2 000	1 778	4 000	3 549
Muuttoliike ja rajaturvallisuus	11 406	34 215	30 608	34 215	30 608
Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus, ml. kalatalous ja maaseutuyhteisöt	462 964	452 965	404 877	458 786	410 080
<i>p.m. Sosiaalinen ilmastorahasto</i>	14 900	50 100	45 443	50 100	45 443
Interreg	8 935	10 264	9 044	10 264	9 045
EU-väline – unionin toimet, joista	28 989	63 223	56 275	55 792	49 680
Unity Safety Net	3 132	6 301	5 598	6 301	5 598
Soidaarusuustoimet	6 706	20 117	17 850	16 824	14 928
Sisäasioiden alan toimet	8 429	25 285	22 435	21 147	18 762
Muut (kaupungit, työllisyys ja sosiaalinen innovointi...)	10 722	11 520	10 392	11 520	10 392
EU-väline – Joustovara		8 710	7 728	7 202	6 391
Tuki Kyproksen turkkilaisyyhteisölle	241	438	389	438	389
Erillisvirastot	12 217	22 888	20 240	19 141	16 928
Frontex	5 944	11 888	10 498	9 711	8 576
Europol	1 523	2 999	2 649	2 450	2 162
NGEU-varojen takaisinmaksu	22 715	168 000	149 296	168 000	149 296
Liikkumavara		5 818	5 159	5 818	5 163
Kilpailukyky, vauraus ja turvallisuus	220 637	589 594	522 205	566 453	501 711
Euroopan kilpailukykyrahasto	163 800	450 508	397 753	433 850	383 008
Euroopan kilpailukykyrahasto (pl. innovaatorahasto)	134 375	409 301	362 283	392 644	347 538
Horisontti Eurooppa -puiteohjelma	87 654	175 002	154 882	167 880	148 579
Pundas siirtymä ja teollisuuden vähähilistäminen	33 793	67 416	58 670	66 349	57 726
Monivuotisen rahoituskehityksen osa	4 368	26 210	23 200	25 143	22 256
<i>p.m. Innovaatorahasto</i>	29 425	41 206	35 470	41 206	35 470
Resilienssi ja turvallisuus, puolustusteollisuus ja avaruustoiminta	26 359	130 704	115 699	125 385	110 989
Digitaalinen johtajuus	10 958	54 793	48 504	52 563	46 529
Terveys, bioteknologia, maatalous ja biotalous	5 036	22 593	20 000	21 674	19 185
Kilpailukykyrahaston InvestEU-välineen ja neuvontapalvelujen vähimmäismäärä, ikkunoiden ohjeelliset määrärahat (osuus koko kilpailukykyrahastosta)		11 000	9 749	11 000	9 749
Erasmus+	27 369	40 827	36 186	39 165	34 713
Verkkojen Eurooppa -väline	31 631	81 428	72 251	78 113	69 309
Verkkojen Eurooppa -väline – Liikenne, josta	25 714	51 515	45 752	49 418	43 889
Sotilaallinen liikkuvuus	1 785	17 651	15 752	16 933	15 110
Verkkojen Eurooppa -väline – Energia, josta	5 917	29 912	26 499	28 695	25 420
Unionin peruspalvelumekanismi+	2 137	10 675	9 458	10 241	9 073
AgoraEU	4 284	8 582	7 606	8 233	7 295
Sisämarkkina- ja tuliohjelma	3 030	6 238	5 538	5 984	5 312
Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelma	6 549	9 794	8 706	9 395	8 350
ITER-määrärahat	4 562	5 794	5 150	5 558	4 941
Väline hätätilanteen tuen antamiseksi unionin sisällä	232	–	–	–	–
Euron suojaaminen rahanväärennykseltä (Perikles V -ohjelma)	6	7	7	7	7
Ignalina-ohjelma	539	678	604	678	604
Ydinturvallisuusyhteistyö ja ydinlaitosten käytöstä poistaminen	769	966	854	927	818
Oikeusasiat	297	798	707	766	679
Erillisvirastot	6 802	9 798	8 687	9 799	8 685
Muut (Muut toimet, erioikeudet)	2 617	2 493	2 233	2 492	2 233
Liikkumavara		8 009	7 085	8 009	7 095
Globaali Eurooppa	119 989	215 203	190 000	206 757	182 546
Globaali Eurooppa (*)	114 800	200 309	176 830	192 056	169 542
Eurooppa	29 998	43 173,0	38 112	41 394	36 542
Saharan eteläpuolinen Afrikka	36 374	60 532,0	53 438	58 038	51 234
Aasia ja Tyynenmeren alue	10 524	17 050,0	15 053	16 348	14 431
Pohjois- ja Etelä-Amerikka ja Karibian alue	5 604	9 144,0	8 071	8 767	7 740
Lähi-Itä, Pohjois-Afrikka ja Persianlahden alue	21 577	42 934,0	37 901	41 165	36 341
Globaali pilari	7 622	12 668,0	11 183	12 146	10 722
Joustovara	9 310	14 808,0	13 072	14 198	12 532
Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (YUTP)	2 683	3 369	2 987	3 230	2 864
Päätös merentakisten alueiden, ml. Grönlanti, assosiaatiosta	500	999	887	999	887
Kalastuskumppanuussopimus ja alueellinen kalastuksenhoitojärjestö	1 050	1 331	1 181	1 276	1 132
Muut (Muut toimet, erioikeudet)	955	1 124	995	1 124	995
Liikkumavara		8 071	7 120	8 071	7 126
Hallinto	84 871	117 877	104 447	117 177	103 829
Enimmäismäärät ylittävät määrät, joista					
Joustoväline		15 777	14 000	15 777	14 000
Ukraina		100 002	88 869	100 002	88 869
Monivuotisen rahoituskehityksen ulkopuolella					
Euroopan rauhanrahasto		30 499	27 104	30 499	27 104
p.m. Catalyset Europe -väline (politiikkaperusteiset lainat, kansalliset ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat)		150 000	134 000	150 000	134 000
p.m. Kriisinhallintamekanismi		395 000	350 000	395 000	350 000